

Acad. Constantin TURȚĂ la 70 de ani

Pe tot parcursul activității sale profesorul Constantin Turță a dat dovadă că este un om Consecvent, Onest, Nobil, Sârguincios, Talentat, Ambițios, Notoriu, Tribun, Ingenios, Nonconformist (CONSTANTIN), Truditor, Umanist, Renumit, Tenace, Amabil (TURȚA).

Profesorul Constantin Turță a devenit savant cunoscut în toată lumea științifică în domeniile chimiei bioorganice, efectelor dinamice în chimia coordinativă (delocalizarea dinamică a electronilor în compușii fierului cu valență mixtă, tranziția de spin „cross-over”), aplicării spectroscopiei Mossbauer în chimie, magnetochimiei, compușilor coordinativi biologic activi, nanomaterialelor. Domnia Sa a fondat școala științifică recunoscută departe peste hotarele țării în domeniile chimiei bioorganice și utilizării spectroscopiei Mossbauer în chimie. Profesorul Constantin Turță, împreună cu elevii săi, a elaborat metode noi de sinteză a compușilor coordinativi cu biometalele Fe, Co, Mn, Zn, Cu, Ni și acizii carboxilici, dioxime, aminoacizi, baze Schiff etc. Ca rezultat, au fost realizate mai multe cercetări științifice care s-au încununat cu rezultate de valoare.

În 2006, Profesorul Constantin Turță a depus eforturi mari pentru a fi creat Centrul de Chimie Fizică și Nanocompozite în cadrul Institutului de Chimie al A.Ș.M. În calitatea sa de vicedirector executiv al acestui Centru contribuie la studierea proceselor de obținere a nanoparticulelor solicitate în nanoelectronică, elaborarea tehnologiilor performante de obținere a preparatelor noi necesare economiei naționale, asigurarea cercetărilor științifice cu măsurători de performanță a diferitelor proprietăți ale obiectelor de studiu din toate instituțiile ce practică cercetarea în domeniul chimiei, precum și pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare prin sistemul de masterat, doctorat

și postdoctorat. Acad. Constantin Turță a pregătit 2 doctori habilitați și 6 doctori în chimie.

O atenție deosebită profesorul Constantin Turță a atras relațiilor științifice internaționale cu cercetătorii din Rusia, Ucraina, România, Spania, Polonia, Elveția, Germania, Franța, SUA etc. A obținut prin concurs și coordonat 4 proiecte de cercetare cu Uniunea Europeană – INTAS, 4 proiecte de cercetare cu SUA- MRDA-CRDF, 1 proiect de cercetare cu Elveția – Scopes și un proiect de mobilități în cadrul Programului european de cercetare FP-7.

Elaborarea și utilizarea noilor surse nonpoluante de energie, în special a energiei soarelui, este una din preocupările sale științifice. Acad. Constantin Turță a sintetizat nanocompuși care fac posibilă utilizarea acestora în fotoliza apei, adică la utilizarea energiei solare pentru obținerea hidrogenului și oxigenului din apă. Soluționarea acestei probleme ar avea un impact pozitiv enorm asupra fenomenului încălzirii globale.

Rezultatele acad. Constantin Turță au fost publicate în peste 500 de lucrări științifice, inclusiv în circa 200 articole științifice publicate în reviste internaționale cu impact factor. Este și autor a 32 brevete de invenție.

Pentru activitatea sa prodigioasă a fost menționat cu Premiul Prezidiului AȘM (1995); Premiul Național în domeniul științei și tehnicii (2004); Ordinul „Gloria Muncii” (1995); Medalia „L. Ciugăev” a Institutului de Chimie Generală și Anorganică al AȘ a Rusiei (2005). Este deținător a mai multor Mențiuni la Expoziții naționale și internaționale: Medalii de Aur – Genius-96, AST-WEST EURO-INTELECT (Varna, Bulgaria), European Exhibition of Creativity and Innovation, Euro Invent (Iași, 2009); Medalie de Argint la „European Exhibition of Creativity and Innovation, Euro Invent” (Iași, 2010); Medalie de bronz la Expoziția internațională specializată INFO-INVENT (Chișinău, 2009); Diploma Genius-96 (București, 1996), Salonul Internațional de invenții „Modele și Mărci” (București, 1997).

Cu ocazia jubileului de 70 de ani din ziua nașterii și a 50 de ani de activitate științifică și științifico-didactică rodnică, îi adresăm acad. Constantin Turță cele mai alese urări de prosperare, sănătate, bunăstare, noi realizări în domeniul chimiei bioorganice, nanomaterialelor și tehnologiilor avansate.

**Acad. Gheorghe Duca,
dr. hab. Tudor Lupașcu,
director al Institutului de Chimie al AȘM**